1843 1899

ԲԱԶՄԱՎԷՊ ՀԱՆԴԷՍ

ՄԱՅԻՍ ՀԱՏՈՐ ԾԷ.

ԵՐՐՈՐԴ ՅՈԲԵԼԵԱՆ ՄԽԻԹԱՐԱՅ

ԿԱՄՔ ՍԻՐՈՒՀԻՈՅՆ

ՆՈՒՌ· կայ բնութիւն՝ բուռն յետ լա-
(լեաց գերաշխար·
Սեաւ ծածկէ քող ըզկուղս լերանց եւ զմայրիս·
Նրնջեն համայնք ի տիեզերք յորրանիս,
Նընջէ սոխակն եւս յմնտուռ։
Նընջես եւ դու, ո՛վ վեհ արփի լուսածիր,
Ի սեաւըն քող զաչսըդ ծածկեալ՝ կաս Թա-
(քուն·
Նընջես եւ դու, ո՜հ, յաւերակս Հայոց տուն,
Նընջէ յաւէժ Մասեաց ծիր։
Յայրաստեան ծործորսն Անմահ Վեհն Ոգի՝
Ի սառնապատ երկիր հեղու յաչաց ցօղ,
Որ մըշտափայլ բըբացն արկեալ են ի քող՝
Փետուրք Թեւոց լուսարփի։
Նընջես եւ դու, մի՛տք իմ... Ո՛հ, մի՛. լե՛ր
(ըզգաստ·
Հոլաթեւեան տա՛ր զիս սլացիւքդ հոգեկիր,
Ուր մէն ամբիծ տըքնի տատրակ ուխտադիր՝
Սիրուհւոյ Մօրն յառագաստ։

Ի լըռութեան զանխուլ յայս ժամ տը-
(խրատուգ՝
Նա լոկ յաւէժ աննինջ, յաւէժ զըւար-
(Թուն,
Սիրանըւագ յերկինս ի վեր զցայգն ի բուն
Մընջէ ձայնիւ ողորմուկ։
Սահեալք աստեղց վըսեմաձեմ բոյլք անցին
Հանգեան՝ զըրքացըն կափուցեալ շող փայ-
(լուն·
Խոնարհ շիջաւ եւ լուսընկայն յիւրն ի քուն...
Հընչեն վուվուք տատրակին·
Ձայնքն ողբերգակ տան արձագանգս յաւս
երկնից՝
Ի փարելի Սիրուհւոյն սիրտ մայրական·
Իջանէ Կոյսն յաստեղազարդն ի խորան,
Ձայն փոխարկէ գըթալից.
«Զի՞նչ դու խընդրես յինէն, որդեակ Մը-
(խիթար»·
«Ըզքոյին կամս եւեթ կամիմ, Սիրոյ Մայր»...

digitised by A.R.A.R.@

Դէմքն ի ժըմիտ՝ չըլէ յերկինս Մայրն Հաստա-
(չին . . .

Յառնէ կանգնի պատանին...
Յառնէ կանգնի Համդըրին յայիս Սուրբ
(Ղազար.
Կանգնին սըրտի, մըտաց, հոգւոց վարժա-
(րանք.
Կանգնի վեհից նախնեաց քարքառ սիրա-
(վանգ,
Բիւր երկք, բիւր թերթք, գիրք հազար.
Յառնեն կանգնին թըմբըեալ հոգիք վեհա-
(զուն,
Կանգնին աւերք, կանգնին տաճարք, կան-
(գնի կայ
Հինաւուրց պերճն անուն եւ տուն եւ ազգ
(հայ...
Եւ լըցան « Կամք Սիրուհւոյն ».

Հ. Ա. ՏԻՐՈՅԵԱՆ

ՄԽԻԹԱՐ ԱԲԲԱՀՕՐ

ՏԱՐԵԴԱՐՁ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

ՈՒԹԱ՛, ամսոց թագուհին,
Քու հոտերով քաղցրաբոյր,
Փութա մայիս գեղափթիթ
Առած տոխակդ ու գեփիւռ՝
Բուրել երգել սիրավառ
Ըզհրաշալին Մըխիթար:

Եւ դուք գուսանք հայրենեաց,
Գըսակ ի գլուխ խընդագին,
Եւ դու Գողթան տաղասաց
Թողլով անուշ քու գինին,
Օ՛ն, լարեցէք ձեր կիթառ
Ըզվեհն երգել Մըխիթար:

Թող քու գետեր սըրավար՝
Որ կողերէդ պաղպաջուն,
Մասիս, գլորին դարէ դար,
Հոսանքներով մոլորուն,
Թող նուագեն անդադար
Զըսքանչելին Մըխիթար:

Այրարատայ դաշտերուն
Գեղափետուր թըռչուններ,
Եղեմարուխ գետերուն
Արծաթափայլ կարապներ,
Թող նուագէ և ձեր պար
Ըզհրաշալին Մըխիթար:

Եւ դու զուակդ հայրենեաց,
Առած սըրինգդ ու քընարդ
Աշխոյժ խըմբիդ երգասաց
Խառնըւէ դո՛ւն ալ զըւարթ.
Զա՛րկ, հընչեցո՛ւր սըրտիդ լար
Ըզմեծն երգել Մըխիթար:

* * *

Դարեր անցան տըխրագին
Հայ աշխարհի վերեւէն,
Ամպեր անցան մըթագին
Մասեաց ճերմակ սարերէն,
Մինչեւ ծընաւ Մըխիթար
Մինչեւ արեւն այն պայծառ:

Հալածեց նըժդեհ ծիծեռնակ
Աւերակաց վըրայ բիւր,
Գուժեց ճըչաց բըւիճակ
Իր հեծեծանքը տըխուր՝
Մինչեւ ծընաւ Մըխիթար
Մինչեւ արեւն այն պայծառ:

Լացին անիւնք անուշակ
Հին մեր սիրուն հայերուն,
Լացին Մեսրոպ ու Սահակ,
Լացաւ ամբողջ Հայութիւն՝
Մինչեւ ծընաւ Մըխիթար
Մինչեւ արեւն այն պայծառ:

Թափառայած անդադար
Կըտրելով ծով ու ցամաք,
Լացին որդիքդ, հայ աշխարհ,
Իրենց վիճակ դըժընդակ՝
Մինչեւ ծընաւ Մըխիթար,
Մինչեւ արեւն այն պայծառ:

Տըգիտութեան մութ խաւար՝
Սըփռեր իրեն ճանկեր ուր,
Չըքնաղ լեզուդ, հայ աշխարհ
Պատեր էր ժանգ ու մըրուր,

digitised by A.R.A.R.@